

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasiło avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 37.

V Ljubljani, 15. kimavca 1905.

XLV. leto.

»Učiteljski Tovariš« izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« v Idriji. Naročnino prejema Francišek Őrnagoj, nadučitelj v Ljubljani, (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglasi in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{3}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Vseblina: »Nepremišljeni elementi«. — Po VII. štajerski deželni učiteljski skupščini. — Naš denarni zavod. — VII. štajerska deželna učiteljska skupščina v Gradcu. — Dopisi. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

„Nepremišljeni elementi“.

Slovesna zatvoritev šolske razstave v Ljubljani se je vršila pretekli torek dopoldne. Zatvoril jo je deželni šolski nadzornik g. Francišek Levec. V svojem govoru je omenil, da kaže vzorno urejena razstava učiteljstvu pravo pot, kako mu je priti do lepih uspehov v šoli. Hvalil je vsega priznanja vredno vnemo zlasti onih učiteljev, ki so sami napravili razna učila. Preden se je zahvalil razstavnemu odboru in posameznim sotrudnikom, je grajal »nekateri nepremišljeni elementi«, ki so krivi, da se je preprečila nameravana kranjska deželna učiteljska skupščina.

Učiteljstvo je mnenja, da ni bila ta opazka umestna in da je bila izgovorjena po višjem naročilu. Umestna ni bila že zagadelj, ker so se slovesne zatvoritve udeležili razni gosti, ki jim ni nič mar, kako sodbo si je napravil dež. šolski svet, oziroma kak posamezni njegov član o znanem koraku delegatov kranjskega učiteljstva. Zatvoritvi je prisostvoval n. pr. tudi župan belgrajski, gospod Glavinić, ki ponese lahko v svobodno svojo domovino prepričanje, kako visi nad glavami kranjskega učiteljstva šiba c. kr. oblasti, ki takoj zapoje v brezobzirnem udarcu, ako se zagiblje svobodna volja in zatirano lastno mnenje učiteljstva. —

Sicer se pa jako moti vsak, kdor misli, da so preprečili delovanje deželne učiteljske skupščine le »nekateri nepremišljeni elementi«. To je bila želja vsega kranjskega učiteljstva, odšteti nam je le dve ali tri izjeme. Zatorej ni opravičen govor le o »nekaterih nepremišljenih elementih« ker se je vse kranjsko učiteljstvo združilo v mogočen element, ki protestuje proti krivici, ki hoče svojih pravic in ki ne prevzema novega dela, dokler mu ne dajo kruha! Delegati in delegatkinje so storili le to, kar je tlelo v srcih učiteljstva; in da so ravnali prvi v popolnem soglasju s svojimi volilci, to pokaže bodočnost!

Z opazko, ki je bila z višjega mesta naročena in od g. deželnega šolskega nadzornika izgovorjena, se odganja učiteljstvo od zaupanja in simpatij ter prihaja do čim globlje prepričanja, da mu je iskati rešitve v lastni moči in

v podpori tistih, ki so jim simpatični tudi taki koraki »nepremišljenih elementov«.

Sedaj je dospel čas, ko bi treba pomiriti ali vsaj ublažiti skrajno razburjenje in globoko nevoljo učiteljstva, ki je izbruhnila v dovolj jasni obliki na dan, a nikakor ni sedaj primerna doba, da bi kdorkoli razvnel vihar in zbujal nove strasti. Že ravnanje okrajnih šolskih nadzornikov ob glasovanju za nujni predlog glede takojšnjega razpravljanja o učiteljskih plačah jih je učiteljstvu popolnoma odtujilo ter mu izpričalo, da ni iskati med njimi več prijateljev in podpornikov, ker so se postavili na učiteljstvu docela nasprotno stališče, da ni treba razgovora o regulaciji plač.

Dolžnost bi bila sedaj onih faktorjev, ki imajo kaj besede in vpliva, da premosté globeli, odstranijo nasprotstva in se poprimejo dela, ki naj prinese učiteljstvu to, kar mu jamči § 55. državnega šolskega zakona! Kdor pa seje veter — žanje vihar!

Opomniti nam je le še toliko, da ni učiteljstvo enako tistim, ki sede po šolskih klopeh; zavoljotega je učiteljstvo mnenja, da je govoriti z njim tako kakor z onimi, ki sede za katedri.

Po VII. štajerski deželni učiteljski skupščini.

Ako se ravnamo po nemški prislovisci »Ende gut — alles gut«, smo z ravnokar minulo našo štajersko skupščino lahko prav zadovoljni. Konec je bil v resnici jako lep. Vprav ginljiv je bil prizor, ko je odličen nemški tovariš z izbranimi besedami presrčno zahvalil gosp. deželnega nadzornika na njegovem ljubeznivem vodstvu skupščine in ko je nato po obširni dvorani odmevalo dolgotrajno ploskanje. Malo je manjkalo, in nadzornika bi bili nesli iz dvorane na svojih ramah.

Kdo bi bil pri njenem pričetku prerokoval skupščini takšen konec?! Temnih, resnih obrazov smo se zbirali, pomembno smo namigavali drug drugemu, čitali smo si v očeh, če smo še vsi odločni in na vse pripravljeni, kratko: pri-

pravljali smo se na odločilno bitko resneje morebiti kakor Rusi in Japonci. Takoj v začetku so se nastavili in izprožili težki topovi in padale so trde krogle — besede: Verwahrung einlegen, Protest erheben, keine Verantwortung übernehmen für ein etwaiges Mißlingen der Konferenz, kein Tüpfel von unseren Rechten uns nehmen lassen itd.

Najhujši optimist si je moral reči, da bodeta konferenčna dneva nenavadno vroča ter da je konflikt neizogiben, ako se predsednik ne pokori našim zahtevam. In vendar je bil konec tako lep, dasi ni predsednik niti za pičico odnehal od svojega stališča in od svojih nazorov. Kaj pa se je torej zgodilo? Gosp. predsednik je nabral svoj obraz v prijazne gube, poiskal je nekaj lepih fraz ter je mirno bolj ali manj stvarno, a vendar odločno odbijal in izpodbijal razne zahteve, ki mu niso ugajale, a radovoljno izpolnil in upošteval one, ki se niso križale z njegovimi namerami. Tako je z veliko postrežljivostjo zagotovil, da nima nič proti temu, če letošnji stalni odbor izdela nov pravilnik za prihodnjo skupščino, dovolil je, da sta se smeli pri letošnji skupščini osnovati dve sekciji in nikakor ni nasprotoval obravnavi samostalnih predlogov potem, ko mu je bila izvršitev dnevnega reda osigurana. Pač pa je »želel«, da naj imajo dotični predlogi prikupno obliko, naj se torej ničesar ne terja in ničesar ne zahteva, naj ne sezajo v kroge, ki se pri znanem avstrijskem konservatizmu ne dajo izpremeniti, obsegajo torej naj le to, kar se v bližnji bodočnosti lahko dožene, ter je obljubil, da bo tako prirejene in opiljene predloge rad zagovarjal pri deželnem šolskem svetu. Kakšno metamorfozo so na ta način doživeli nekateri predlogi, naj dokaže naslednje: Ker sedaj ne izhaja več zbirka zakonov in odredb, je želel neki tovariš, da naj deželni šolski svet prej ko mogoče povzroči izdajo šolskih zakonov in naredb. Ko se je omenilo novega šolskega in učnega reda, ki baje v kratkem izide in bo uničil marsikatero naredbo, se je predlog tem razmeram prilagodil, da naj izide dotična zbirka takoj po izdaji tega reda, a gosp. Končnik je rekel: »Das Wort sofort streichen Sie nur!« in sprejeti predlog torej zahteva, da se naj po izdaji novega šolskega in učnega reda izda zbirka šolskih zakonov in naredb; torej nikakor ne prej.

Tako se je mirnemu in premišljenemu nastopu deželnega nadzornika posrečilo pregnati vse grozeče oblake, posrečilo se mu je začetkoma tako samosvestno nastopajoče delegate pridobiti zase brez vsake obvezne obljube, a vendar tako, da so bili oni sami s tem zadovoljni in so se večinoma še hvalili s svojim imenitnim uspehom.

V istini pa ne bo imela ravno minula skupščina ne za nas in ne za šolo nič večjega pomena kakor so ga imele njene prednice, in pravo je zadel oni, ki je rekel: »Zopet se je odigrala lepa komedija na našem polju.«

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca velikega srpana 1905 K 122.698·71.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

VII. štajerska deželna učiteljska skupščina v Gradcu.

(Konec.)

Delegati:

1. Za mesto Celje: Jožef Bobisut, ravnatelj ljud. šole v Celju
2. Za mesto Gradec: Ferd. Fellner, ravnatelj ljudske šole v Gradcu.
3. Za mesto Gradec: Karel Holzmann, učitelj v Gradcu.
4. „ „ „ Adolf pl. Calisto de Borgia, meščan. učitelj v Gradcu.
5. Za mesto Maribor: Karel Gassarek, učitelj v Mariboru.
6. „ „ „ Ernst Engelhart, učitelj v Mariboru.
7. „ „ Ptuj: Viljem Frisch, učitelj v Ptuju.
8. „ „ Arvež: Jožef Orth, nadučitelj v Arvežu.
9. „ okraj Aflenz: Karel Offenbacher, učitelj v St. Ilgenu.
10. „ „ Aussee: Benedikt Groller, učitelj v Altausseeju.
11. „ „ Birkfeld: Rajmund Kristoferitsch, nadučitelj v Stralleggu.
12. Za okraj Bruk: Adolf Gaischeg, ravnatelj meščanske šole v Bruku.
13. Za okraj Celje: Armin Gradišnik, nadučitelj na okoliški šoli v Celju.
14. Za okraj Celje: Ludovik Černej, interimni šolski vodja v Grižah.
15. Za okraj Deutschlandsberg: Adolf Bischofberger, nadučitelj v Deutsch-Landsbergu.
16. Za okraj Kozje: Emerik Moric, nadučitelj v St. Petru.
17. „ „ Eibiswald: Friderik Gröbl, naduč. v Eibiswaldu.
18. Za okraj Eisenerz: Emerik Hyden, nadučit. v Eisenerzu.
19. „ „ Fehring: Ivan Staud, učitelj v Unterlammu.
20. „ „ Feldbach: Anton Mayer, nadučit. v Feldbachu.
21. „ „ „ Alojzij Kopetzky, učitelj v Gleichenbergu.
22. Za okraj Vransko: Ivan Zotter, nadučit. na Gomilskem.
23. „ „ Ormož: Ernst Slanc, nadučit. pri Sv. Bolfenku.
24. „ „ Friedberg: Karel Köstler, nadučitelj v Sparbereggu.
25. Za okraj Frohnleiten: Franc Meixner, učitelj v Frohnleitenu.
26. Za okraj Fürstenfeld: Adolf Frankl, nadučit. v Söchanu.
27. „ „ St. Gallen: Franc Halleker, nadučit. v Palfanu.
28. „ „ Gleisdorf: Klemen Pröll, nadučit. v Gleisdorfu.
29. „ „ Konjice: Jakob Pukmeister, šolski voditelj na Koblju.
30. Za okraj Gradec (okol.): Franc Monschein, šol. voditelj v Tobelbadu.
31. Za okraj Gradec (okol.): Jožef Resch, naduč. v Andritzu.
32. „ „ Gröbming: Franc Wamprechtsamer, nadučitelj v Gröbmingu.
33. Za okraj Hartberg: Patr. Stern, nadučitelj v Hartbergu.
34. „ „ „ Srečko Supper, nadučitelj pri Sv. Magdaleni.
35. Za okraj Irdning: Rudolf Wernbacher, naduč. v Irdningu.
36. „ „ Judenburg: Franc Toplak, naduč. v Kumpitzu.
37. „ „ „ David Ocherbauer, učitelj v Fohnsdorfu.
38. Za okraj Kindberg: Alojzij Lux, nadučitelj v Veitschu.
39. „ „ Kirchbach: Julij Schroll, učitelj v Kirchbachu.
40. „ „ Knittelfeld: Franc Wachschtütz, učitelj v Knittelfeldu.

41. Za okraj Lipnica : Jože Hergg, učitelj v Lipnici.
42. " " " Ferdin. Schreithofer, nadučitelj v Tilmitschu.
43. Za okraj Ljubno (Leoben) : Alojzij Schweinzger, učitelj v Ljubnem.
44. Za okraj Ljubno : Franc Holler, učitelj v Donawitzu.
45. " " Št. Lenart : Jože Mavrič, naduč. pri Sv. Trojici.
46. " " Sevnico : Jože Brinar, učitelj v Sevnici.
47. " " Liezen : Emanuel Sturm, učitelj v Admontu.
48. " " Ljutomer : Ivan Robič, ravnatelj v Ljutomeru.
49. " " Mahrenberg : Gottfried Sitter, naduč. v Vuzenici.
50. " " Maribor (okol.) : Avgust Požegar, nadučitelj v Stranski vasi.
51. Za okraj Maribor (okol.) : Matija Lichtenwallner, učitelj v Rušah.
52. Za okraj Šmarje : Alojzij Strmšek, naduč. pri Sv. Petru nad Medvedovem selu.
53. Za okraj Mariazell : Jožef Gamsjäger, učitelj v Gusswerku.
54. " " Mautern : Ivan Englisch, nadučitelj v Kalwangu.
55. " " Murau : Šimon Šinkovec, učitelj v Stadlu.
56. " " Cmurek (Mureck) : Ivan Lamprecht, nadučitelj v Št. Petru.
57. Za okraj Cmurek (Mureck) : Avgust Strauss, učitelj v Cmureku.
58. Za okraj Mürrzusschlag : Ivan Trebentschek, nadučitelj v Spitalu.
59. Za okraj Neumarkt : Fran Rubisch, nadučitelj v Št. Lambrechtu.
60. Za okraj Obdach : Albert Horvatek, učitelj v Obdachu.
61. " " Gornji grad : Franc Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu.
62. Za okraj Gornja Radgona : Kvirin Pertl, naduč. v Kapeli.
63. " " Oberwölz : Ivan Vogl, naduč. v Oberwölzu.
64. " " Oberzeiring : Henrik Scherer, nadučitelj v Oberzeiringu.
65. Za okraj Ptuj (okol.) : Franc Podobnik, naduč. v Hajdini.
66. " " " " Miha Vauhnik, naduč. v Makolah.
67. " " Pöllan : Leopold Hofer, naduč. v Pöllanbergu.
68. " " Radgona : Rudolf Leonado, učitelj v Radgoni.
69. " " Brežice : Ivan Knapič, nadučitelj na Vidmu.
70. " " Rogatec : Martin Brišnik, šolski vodja pri Sv. Roku.
71. Za okraj Rottenmann : Henrik Pichler, šolski vodja v Oppenbergu.
72. Za okraj Schladming : Rudolf Schmidt, naduč. v Pichlu.
73. " " Šoštanj : Jožef Armič, učitelj v Velenju.
74. Za okraj Stainz : Alojzij Rock, nadučitelj v Wieselsdorfu.
75. " " Laško : Anton Gnus, nadučitelj v Dolu.
76. " " " Robert Plavšak, učitelj v Trbovljah.
77. " " Voitsberg : Josip Löbel, ravnatelj meščanske šole v Voitsbergu.
78. Za okraj Voitsberg : Konrad Sattler, učitelj v Köflachu.
79. " " Vorau : Ludovik Zorn, naduč. v Mönichwaldu.
80. " " Weiz : Henrik Klotzinger, nadučitelj v Weizu.
81. " " " Jožef Schweighofer, nadučitelj v Št. Rupertu na Rabi.
82. Za okraj Wildon : Jožef Muhr, nadučitelj pri Sv. Križu.
83. " " Slovenska Bistrica : Jožef Sabati, nadučitelj v Zgornji Polskavi.
84. Za okraj Slovenjgradec : Ivan Trobej, učitelj v Slovenjgradu.

Dopisi.

Goriško.

Stafaža raznim dostojanstvenikom po kršnem Krasu.

Cenjeni g. urednik! Že od maja meseca mi leži nekaj na srcu, kar moram po dolgem obotavljanju odložiti v olajšavo sebi in kolegom. Gotovo bi bil lahko pisal že prej, toda priznan rek pravi, da naglica ni dobra. Letošnje leto pa je popolnoma potrdilo veljavo tega reka. Vse psihične in fizične sile i. t. d. križem sveta stoje pod njegovim vplivom, ki je popolnoma uničil nagli razvoj. Obiskala nas je bila pravcata afričanska vročina. Kmalu za vročino je prišel zaključek šolskega leta, in vsak si je zaželel nekoliko počitka po večmesečnem trudu. Zdaj pa se bliža začetek novega delovanja in učiteljstvo zre na novo trpljenje. Zatorej prijemljem šele sedaj za pero, da z ogorčenjem očrtam položaj, v katerem so se nahajali učitelji po Krasu ob potovanju generalnega štaba in ob birmovanju.

Šola je po mnenju vseh priznanih pedagogov svetišče, ki ga ne sme nihče oskruniti. V šoli dobi zavetišče siromak kakor tudi bogatin. Kakor sme moliti v cerkvi vsakdo nemoteno k svojemu Bogu, tako sme v šoli vsakdo brez ozira na stan, narodnost in vero širiti si svoje znanje. Seveda velja vse navedeno specijalno o ljudski šoli, ki je temelj vsaki izobrazbi.

Ravno iz tega razloga pa je razvidno, da mora biti ljudska šola neodvisna, da ne služi nobenemu v njegove privatne namene, nikomur ne sme služiti v stafažo.

Tega principa pa ne poznajo niti vsi oni, ki morajo čuvati nad njo in ji povzdigovati ugled med narodom. Celo ti krogi smatrajo ljudsko šolo za nekak »Paradeschimmel«, ki mora povsod paradirati.

Meseca majnika tega solnčnega leta je potoval po Krasu generalni štab. Komaj smo zvedeli o njegovem prihodu, že je prišla g. okrajnega glavarja nekakšna mrzlica, hitro je sedel v voz in se je osebno peljal iz [Sežane v tiste vasi, skozi katere so imeli priti ti visoki vojaški dostojanstveniki. Na izprehod gotovo ni šel, poreče vsak. To ne — toda šel je osebno k šolskim voditeljem ter jim z veleresnim obrazom zabičeval, kako naj sprejmejo to gospodo. »Šolska mladina naj se postavi ob cesti z učiteljstvom in naj pozdravi dostojno mimogredoče častnike. Na šolskem poslopju pa naj vihrajo zastave v njih slavo i t. d.« Kakor ukazano, tako storjeno. Mladina je delala špalir, šole so bile odičene. Nihče ne ugovarja sprejemanju in počesčenju, kjer je na mestu. Toda kaj ima šola skupnega z militarizmom? Šolo izkušajo ponižati do tega, da bo delala stafažo vsakemu mogotcu, ki kdaj pogleda v ubožne naše vasi. Vpliva morda to vzgojevalno in blagodejno na pouk, če otroci med učno uro tečejo na ceste pozdravljat mimoidoče? Gotovo ne. Častniki pa tudi gotovo niso kakšni nadzorniki, ki bi morali nadzorovati šolsko mladino in pouk po zgledu izvestnih kranjskih šolnikov.

Ljudstvo plačuje že silno težko neštete milijone, ki jih požira nenasitni militarizem. Dan za dnevom se množe stroški zanj. Najboljše delavce mu pobere, ko jih najbolj potrebuje, zdaj pa mora še šolodolžna mladina hoditi na ceste pozdravljat in poveličevat njega zastopnike. Tu je mnogo podobnosti s temnim srednjim vekom ter s prvo polovico preteklega stoletja. Obsojenec ali pa tudi vojak se je moral prav lepo zahvaliti za milostno podelitev udarcev, ki so mu

jih blagovolili podeliti njegovi sodniki ali predstojniki. Ali ni to ravno isto? Najprej daj milijone za topove, bojne ladje, za visoke plače višjim častnikom, potem pa pošlji še svojo mladino, da pokaže svoje neznanstvo veselje, da so blagovolili ti gospodje priti skozi vas in se pokazati ljudem. Kdor hoče, naj gre prostovoljno, nikogar pa ne smemo siliti k temu.

Starši pošiljajo svojo deco v šolo, da se kaj nauči, da ne ostane brez pouka. Gotovo ni logično, poditi otroke iz šole k sprejemu odličnjakov iz armade. To ni nikakor prav ljudem, ki vidijo v tem le učiteljevo samovoljo, ne vedo pa, da morajo učitelji izvrševati le dane jim ukaze. Čemu se trudijo potem nekateri pedagoško olikani šolniki, da bi povzdignili ugled ljudske šole, da bi jo osvobodili vseh tujih vplivov, ko imamo celo predsednike okrajnih šolskih svetov, ki polagajo šolo v prah pred militarizem v svoji neznanstvi skrbi, da bi ustregli na vse strani. Slednjič ne ustrezajo nikomur, najmanj staršem, šoli pa pomanjšajo ugled med ljudmi.

Sam ta slučaj bi mi ne bil potisnil peresa v roko, ker bi sam na sebi ne bil toliko pozornosti zbudil, ako bi bil ostal osamljen. En vojak ni še armada, en pogrešek še ne vzame ugleda. Toda preiti moram k drugemu slučaju, ki je pa popolnoma poniževalen za šolstvo, tembolj, ker je imel svoj izvor v okrajnem šolskem svetu v Sežani.

Dekanijski urad v Tomaju je vložil na c. k. okrajni šol. svet prošnjo, da bi ta opozoril učiteljstvo, da bi tudi šolska mladina dostojno sprejela škofa ob birmovanju. Še istega dne (2. V. 1905.) je bila prošnja rešena in vsa šolska vodstva so dobila sledeče vabilo:

»Šolska vodstva se vabijo, da dostojno sprejmejo višega cerkvenega dostojanstvenika in da se o tem dogovore z duhovskim uradom.« Tukaj pa je mnogo zanimivega. Mrzlična naglost, s katero je bila ta uloga rešena, dela čast največjemu pedantu. Komaj je akt došel v pisarno, že je bil tudi rešen. Da so se izkušali vrniti na kršni Kras to poletje Kellnerjevi, Ohlörjevi in Kehrovi časi, nam priča ta skrb okr. šol. sveta za sprejem slovanofoba na tržaškem škofijskem sedežu.

Da pa ne bo nihče mislil, da je ta dopis izrodek bolne domišljije, postrežem cenjenim čitateljem z dejstvi. Najboljše bi bilo, imenoma navesti kraje, kjer se je to godilo. Toda oziri do prizadetih tovarišev mi branijo to. V sledečem naj bodo navedeni ti karakteristični dogodki:

V prijaznem R... je stavil šolski voditelj škofov sprejem po predpisanem navodilu na dnevni red krajnega učiteljskega zborovanja in predlagal obenem, da bi ena deklica nagovorila pri tem škofa. Navzoči g. župnik pa pravi nato: »Škofov sprejem je katehetova stvar, ko pride g. okrajni glavar, ga boste sami pozdravljali.« — Na voditeljevo opombo, da ima po višjem ukazu dolžnost sprejeti škofa, je rekel župnik: »Tedad pa pojdite škofu naproti — dolžnosti pa nimate v to.«

G. voditelj in g. učiteljica sta lepo peljala mladino k sprejemu, spremljala z njo milostljivega v farovž, v cerkev in zopet nazaj, toda še milostnega pogleda nista dobila iz škofovih oči.

Notabene pa je škof g. voditelja poznal osebno že od prej. Prihodnjo nedeljo je župnik zahvalil v škofovem imenu vse vaščane za lepi sprejem, toda učiteljstvo ni bilo deležno niti besedi te hvale!

(Konec.)

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Kozjansko učiteljsko društvo je imelo letos svoje tretje zborovanje dne 1. sept. Obiskano je bilo prav dobro; navzočih je bilo tudi nekaj gostov, in sicer gspdc. Milka Bračičeva, gg. visokošolca Jug in Mastnak ter tovariš Hohnjec iz Hrastnika; tov. Fr. Gostinčar je pristopil društvu kot nov član.

Zapisnik zadnjega zborovanja se je odobril. Prečital se je dopis »Zaveze«, ki vabi učiteljstvo, naj se v obilnem številu udeleži slavnosti odkritja Prešernovega spomenika dne 10. sept. Temu pozivu se bo odzvalo več tovarišev.

Po tem je poročal tov. Moric o VII. deželni učiteljski skupščini v Gradcu. Koncem svojega zanimivega poročila je stavil sledeče predloge: 1. Deželna učiteljska skupščina naj zboruje v prihodnje v dveh oddelkih, in sicer Slovenci zase in Nemci zase, ker so težnje slovenskega učiteljstva v mnogih ozirih drugačne kakor one nemškega in smo mi v nekaterih šolskih predmetih naprej. 2. Naj se pri dež. učiteljskih skupščinah ne razmotrivajo več vprašanja in teze, ki so bile že pri raznovrstnih zborovanjih dodobra premlačene. 3. Stavljene teze naj se sporočijo že prej delegatom, da se lahko z večjim zanimanjem in temeljiteje udeležijo debat. — Vsi predlogi so se sprejeli enoglasno.

Nato poroča tov. Pulko o XIII. skupščini »Zaveze« v Pulju. V svojem poročilu poudarja posebno, naj učiteljstvo z večjo vnemo gmotno podpira »Zavezo«, in sicer z marljivim naročevanjem in plačevanjem njenih listov. S tem pomaga v prvi vrsti sebi samemu, ker se poučuje o najvažnejših novodobnih pedagoških in stanovskih zadevah ter se tako trdnejše oklene kot član naše velike »Zaveze«, ki mu bo dobro podprta lahko vračala majhno žrtev z večjim ugledom, s še bolj bogatim gradivom listov itd. Na oltar naše stanovske zavednosti, za povzdigo našega ugleda, za utrditev naše moči naj vsak radovoljno položi svoj obol. Naj bi ne bil nihče suha veja na lepem drevesu naše organizacije.

Za delegata k zborovanju »Lehrerbunda« dne 14. sept. sta se oglasila tovariša Šetinc in Kobale.

Končno se poslovi predsednik v imenu društva od naše članice Henriete Berlic, ki se preseli v drug okraj, želeč ji na novem mestu obilo sreče.

Prihodnje zborovanje bo začetkom meseca novembra.

Književnost in umetnost.

Zvonček. prinaša v 9. številki to-le vsebino: 1. Prešernu. (Ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani.) E. Gangl. Pesem. 2. Prešiček F. G. Hrastničan Povest. 3. Hiša v Kranju, kjer je Prešeren. umrl. Podoba. 4. Med šibami. Ivo Trošt. Povest s podobo. 5. Vražar Jošt. Andrej Rapè. Povest. 6. Doktor Prešeren. Podoba v barvotisku. 7. Prešernova rojstna hiša. Podoba. 8. Križi in težave iz mojih dijaških let. Fr. Rojec. Povest. 9. Prešernov nagrobni spomenik. Podoba. 10. Prešernov spomenik v Ljubljani. Podoba. 11. Pouk in zabava.

Josip Freuensfeld-Rádinski: Zvezde ugašajo... Pesmi. Uredila Fran Cvetko in Vekoslav Spindler. 1905. Založil Fran Cvetko, učitelj pri Sv. Andražu v Slov. goricah. Natisnil Anton Slatnar v Kamniku. Cena 1 K 80 h, s pošto 1 K 90 h, v platnu vezane 3 K. Dobe se pri založniku in pri knjigotržcu Schwentnerju v Ljubljani. Str. 140. — Izšla je ta, s pesnikovo podobo okrašena in okusno opremljena knjiga ljubkih Freuensfeldovih pesmi, ki bodo zlasti stanovski tovariši prerano umrlega simpatičnega pesnika brez dvoma radi segli po nji. O knjigi priobčimo čim prej daljšo oceno, za zdaj jo kar najtoleje priporočamo.

Nova spevoigra za mladino. Tovariš g. Anton Kosi, ki je pred kratkim izdal spevoigro za mladino »Letni časi«, pripravlja zdaj novo spevoigro.

Vestnik.

Osebnosti. Premeščena sta: Feliks Fegic s Cola v Knežak, A. Kenič iz Knežaka v Ostrožno Brdo; učiteljica Angela Trošt je premeščena iz Budanja v Vodice v kamniškem okraju. Nanovo so nameščene za učiteljice sledeče kandidatkinje: M. Veselič v Budanjah, M. Cigoj v Harijah in F. Trampuš na Colu. Absolvirani učiteljski kandidat g. Josip Hude, ki je bil imenovan provizoričnim učiteljem v Št. Vidu pri Zatični, pride v isti lastnosti na ljudsko šolo v Velike Lašče; na njegovo mesto pa pride absolvirani učiteljski kandidat g. Engelbert Schifferer.

Koncert v korist Učiteljskemu konviktu se je vršil dne 9. t. m. na vrtu hotela »Ilirija« v Ljubljani. Prihitelo je toliko občinstva, da je bil vrt v najkrajšem času natlačeno poln. Več sto ljudi je moralo oditi, ker ni bilo prostora. V Ljubljani ni tolikega vrta, da bi bilo na njem dovolj prostora za vse prijatelje učiteljstva. H koncertu je prišel g. župan Hribar z mladočeškimi državnimi poslancem dr. Heroldom, dr. Tavčar z gospo soprogo, dr. Triller, dež. šol. nadzornik g. Hubad, ravnatelj Šubic, Senekovič in Črnivec; dospelo je mnogo občinskih svetnikov ljubljanskih, magistratnih ter drugih uradnikov; prišlo je več Srbov, med njimi učitelj in urednik »Prosvete«, g. Jov. Jovanović, več Hrvatov, ki so dospeli k odkritju Prešernovega spomenika. Navzočih je bilo mnogo srednješolskih učiteljev ter tovarišev s Štajerskega in Goriškega. Prisostvovalo je pri koncertu tudi nekaj častnikov in duhovnikov. Vsa ta odlična družba je z zanimanjem poslušala eksaktno izvajanje pevskih in glasbenih točk ter izražala svoje priznanje z viharnim odobravanjem. Petje je vodil tovariš g. Pavel Gorjup, ki se je izkazal za spretnega in izobraženega dirigenta. Njegovo vztrajno požrtvovalnost je zahvaliti, da so pevke in pevci — okrog 150 jih je bilo — tako izborno rešili svojo nalogo. Največ priznanja si je pridobil g. Karel Mahkota, ki je s svojim lepim baritonom izval cel vihar aplavza. Tudi družvena godba je pod večšim vodstvom kapelnika g. Poule tako izvajala svoj program, da ji gre vse priznanje. — Kosmatega dohodka je dal koncert okrog 1600 K. K temu so mnogo pripomogle dražestne gospice, ki so neutrudno prodajale srečke.

O IV. kranjski deželni učiteljski konferenciji je priobčil zadnji »Gorenjec« izvrsten članek, iz katerega posnemljemo to-le: »Deželni šolski svet mora vse storjene sklepe predložiti naučnemu ministrstvu, ki odredi potem njih izvršitev ali pa jih nakratko pokoplje »med akte«. Učiteljstvo smatra deželno konferenco kot nekaj svoj parlament — v katerem sme vsak kot postavni zastopnik vsega učiteljstva svobodno izraziti svoje mnenje in šolskim oblastvom razkriti svoje želje in pritožbe. Kdor pozna avstrijske razmere sploh in posebej kranjske, se ne bo čudil, da kranjsko učiteljstvo že celih 14 let ni bilo sklicano v deželno konferenco, dasiravno je postavno določeno, da se mora sklicati vsakih 6 let, a se sme tudi večkrat. Za letošnjo konferenco je bilo izvoljenih od učiteljstva 33 odposlancev, ki so do 4. t. m. že vložili nič manj nego 102 samostalna predloga. Pripravili so se na temeljito in vztrajno delo v korist našemu šolstvu in svojemu stanu. Mnogo teh predlogov je bilo dalekosežnega pomena. Njih vzprejetje in poznejša izvršitev bi bila povzdignila naše ljudsko šolstvo na višek novodobne, moderne šole in izdatno izboljšala pravne in gmotne razmere kranjskega učiteljstva. Lepih sadov je bilo torej pričakovati od letošnje konference — a pokopali so jih sami prav oni, ki so jih hoteli pridobiti naši deželi in sebi, učitelji-poslanci sami. Usoden korak — a popolnoma opravičen in umeven! Oni so s svojimi predlogi, ki so jih že v pripravi stali mnogo trudapolnega dela in časa, hoteli pokazati vladí, kaj bi bilo dobro šolstvu in njim, a se odrekli takorekoč vsemu temu, da morejo na ta način tem jasneje in glasneje izraziti svoj obup nad svojim brezprimerno žalostnim gmotnim položajem in tembolj ogorčeno dati duška svojemu srdu nad vsemi onimi, ki so poklicani in imajo dolžnost skrbeti za njihov blagor, a so doslej trdovratno in trdosrčno mašili svoja

ušesa ter zapirali srca vsem milim prošnjam in glasnim zahtevam trpečega učiteljstva. Kdo jih sme obsojati zaradi tega?« — Potem opisuje »Gorenjec« ves dogodek, kakor ga že poznajo naši bralci, navaja znano izjavo ter zaključuje svoj članek tako:«

Tako je minila 4. kranjska deželna učiteljska konferenca. Moremo li obsojati tak odločen nastop našega učiteljstva? Ako pomislimo, kako slabo se mu godi, kako sramotno slabo je plačano, kako so se doslej vedno prezirale vse njegove prošnje, kako peša vsled tega naše šolstvo, ki mu more pomagati le korenito izboljšanje učiteljskih plač, ga ne moremo obsojati. Naš državni ljudskošolski zakon (§ 55.) pravi, da naj se določijo učiteljem take plače, da bodo mogli od njih brez postranskega dela in zaslужka stanu primerno živeti s svojimi družinami. Znano pa je, da morajo učitelji stradati, da morejo komaj pokrivati nagoto svojo in svojih otrok — a vlada ne stori ničesar zanje. S tem izraža ona mnenje, da je za učitelje stanu primerno stradati in oblačiti sebe in svojce v ca pe, to se pravi, vlada smatra učiteljstvo za ljudi najnižje vrste — za proletarce, in med temi za najslabše, za duševni proletarijat. Ali jim smemo potem v zlo šteti, ako se tudi oni poprimejo zadnjega orožja proletarcev — to je štrajka? Kdor je pravičen, bo dejal: Prav so storili! Res je, učitelji so, zapustivši konferenco, prekršili zakon — a niso li tembolj občudovanja vredni v svojem pogumu, ker se ne strahijo niti slabih posledic svojega koraka — temveč se hočejo žrtvovati za svoje tovariše! Čast jim!! vprav junaško so postopali! Upamo, da vlada ne bo tirala ozkosrčnosti tako daleč, da bi vzela v roke bič paragrafov — temveč, da se bodo poklicanim faktorjem vendar že omehčala srca vzpričo tolikega obupa.«

»Laibacher Zeitung« piše glede IV. deželne učiteljske skupščine v Ljubljani: »In der Ablehnung der weiteren Beteiligung an der Konferenz seitens der Delegierten muß daher ein Vorgehen erblickt werden, welches gegen eine bestimmte, im Gesetze gegründete Verpflichtung verstößt.« Uradni list mora tako pisati. A moral bi tudi povedati, da so odločilni faktorji, ki morajo gledati, da se izvršujejo zakonita določila, doslej brez kazni grešili proti določilom § 55. drž. šol. zakona in proti § 11. ministrskega ukaza z dne 8. maja 1872. l., števil. 3306. To je tudi pri skupščini povedal delegat Jelenc, rekoč, da je do tega koraka privedla delegata vlada sama, ki je s preziranjem imenovanih paragrafov dokazala, da nismo vsi pred zakonom enaki in da ga ni treba izvrševati, ako ni to komu po volji. Izgled je prišel učiteljstvu od tam, kjer morajo čuvati in gledati, da se ne kršijo zakonita določila! — Uradni list naj torej najprej graja tiste, ki so se prvi pregrešili!

O naglem in nepričakovanem koncu IV. deželne učiteljske skupščine kranjske so prinesli daljša ali krajša poročila mnogi nemški in slovanski listi. Vsi odobravajo odločni nastop delegatov in simpatije vse javnosti so na njihovi strani in na strani učiteljstva, ki si je izbralo take zastopnike.

Učiteljstvo pri Prešernovi slavnosti. Odkritja Prešernovega spomenika dne 10. t. m. se je udeležilo lepo število učiteljstva. Prišli so zastopniki in zastopnice našega stanu iz vseh slovenskih pokrajin, tako da je korakalo v imponantnem slavnostnem izprevodu do 300 slovenskih učiteljev in učiteljic, deloma pod firmo društva slov. učiteljic, deloma pod firmo naše Zaveze. Čast zavednosti našega vrlega učiteljstva.

Prešernova slavnost ljubljanske šolske mladine. C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani je sklenil, da se pokloni ljubljanska ljudskošolska mladina Prešernovemu geniju dne 30. t. m. Mladina se zbere ob Prešernovem spomeniku, kjer govori g. župan Hribar kot predsednik mestnega šolskega sveta slavnostni govor. Vsaka šola položi nato ob spomenik venec, nato pa zapoje otroci primerno pesem. Deželni šol. svet je dovolil, da se sme slavnosti udeležiti tudi srednješolska mladina v spremstvu profesorjev, ne da bi se k temu koga sililo. Dovoljeno je tudi nabiranje denarja, da kupijo z njim vence ali pa da ga darujejo kakemu dijaškemu podpornemu društvu.

Ljubljansko žensko učiteljsko in učiteljske hčere.

Učitelju-očetu dela največ skrbi vzgoja njegovih otrok, kar je spričo njegovega gmotnega položaja popolnoma umljivo. Koliko je treba pritrdovanja in stradanja, da privede učiteljo- oče svojega otroka do kosa kruha, to ve le tisti, kdor je to sam izkusil. Kdor učiteljev-očetov ima za učiteljske godno hčerko, si vsak prizadeva, da bi jo spravil vanje. Večkrat se je pa že pripetilo, da niso bile učiteljske hčere sprejete v ljubljansko žensko pripravnico, medtem ko so hčerke bolj situiranih staršev dobile v to izobraževališče odprta vrata. Kje je to utemeljeno, nam ni znano. Toda že z ozirom na žalostni gmotni položaj učitelstva bi morale imeti učiteljske hčere pri sprejemu na učiteljske vsaj toliko prednosti, kakor je imajo uradniške hčere. Tako je učitelj-oče dostikrat primoran, da pošlje svojega otroka v Gorico ali Maribor, kar mu povzroča toliko več bridkosti in težav, ako je ta učitelj-oče v Ljubljani a ne more spraviti svoje hčere v ljubljansko pripravnico. Znani so nam taki slučaji, ki zbudajo v prizadetih krogih sumnjo, da vlada do učiteljskih hčera neka mrznja, ki ne tepe samo otroka, ampak tudi očeta in mu napravlja življenje žalostno in trpljenja polno. Ali naj tudi taki slučaji služijo v dokaz, da nimajo src?

»Slovenec« v zadregi. Tudi prečastitemu prijatelju »Slovenec« se pripeti, da pride v zadrego. A navihaneč si zna pomagati tudi iz takih neprilik. Ker ne more našemu tovarišu Jelencu do živega, se je lotil njegovega imena, in naš Jelenc se imenuje po »Slovenčevih« milosti — jelenec. Zakaj? Zato, ker se je Jelenc vedel dostojno in taktno, ko se je deželni šolski nadzornik ob slavnostni zatvoritvi šolske razstave dotaknil »nepremišljenih elementov«, ki so preprečili zborovanje deželne učiteljske skupščine. Vsak olikan človek ve, da ni bil tamkaj prostor, kjer bi se dalo reagirati na opazko gospoda nadzornika. Kak »Slovenčev« neotesaneč bi se sicer zagnal tudi na takem mestu in ob taki priliki v g. Levca, da bi tem jasnejše dokazal svojo cigansko oliko. Izobražen napredni slovenski učitelj pa zna čuvati takt in dostojnost in ko bi bil tudi levje nature, kakor ironično namigava »Slovenec«. — Sploh pa je bilo Jelencu nemogoče odgovarjati g. nadzorniku, ker ni bil v dvorani, ampak zunaj na hodniku. Dalo bi se sicer kričati tudi od tamkaj, a človek bi moral imeti oliko »Slovenčevih« pristašev. Ko bi pa bil g. Jelenc v dvorani, bi gotovo storil kaj takega, kar bi ne udarjalo dostojnosti v obraz, kar bi bil pa gotovo umesten odgovor na imenovano opazko. Ker se je začel »Slovenec« tako lepo baviti z živalstvom, naj pazi, da mu ne uide v prečastito redakcijo preveč oslov in trotov!

Železniški vozni red. Ravnatelj Črnivec je gotovo modro ukrenil, da je uvrstil med drugo praktiško snov v svoji računici, 3. zvezek, tudi vozni red; vendar pa je seznam raznih postaj i t. d. tako kratek, da se otroci nikakor ne bodo mogli temeljito poučiti o njegovem bistvu. Zato je potrebno, da eden izmed naših trgovcev s šolskimi potrebščinami priredi slovenski železniški vozni red, primeren našim razmeram, na velikem trdnem papirju v obliki lepaka po kolodvorih. Druga naša želja pa je, da se prilepijo čim prej poleg nemških vozni redov tudi slovenski na vseh onih železniških postajah, ki stoje na slovenskih tleh, zakaj le na ta način bo imel šolski pouk šele praktiški pomen. Za to naj se pobrigajo naši poslanci pri dotičnih železniških ravnateljstvih, ki bodo morala upoštevati njih zahtevo, ker je pravična in nujno potrebna.

Klerikalna olika. Na Gorenjskem je kraj, kjer poganja klerikalizem najbujnejše cvetove. Učitelj dotičnega kraja je dobil to-le pismo, ki je najlepši dokaz klerikalne olike: Počaki hudič, bom že jest teb po kazov kaj se toprav mo je otroke štrafvat zapirat pa tudi tepeš jih daše jest ne morejo pridit deso tako lačni de bojo vsi zbo leli sej ne boš naredil nič kakor če bitidoživel bite noč in dan kleli pa neboš le dobro me za merki koga ti povem dete bom že jest spravil dol v ta spodne demžale sčeveš ke so če pa ne veš ti pa jest povem de te bo hudič uzev pa tebo nesel dol v pekel pa le priprav se, de te bom v smar til če te ne bom dru gač mogel te bom pa ponoč v strelil pa tako gvišno kakor

je boh v nebesih pa hudič v peklu s koz okno če ne drugod Adija s hudicam ne zbogam — Pripominjamo, da je tu navedena blodnja o pretepanju popolnoma zlagana. Ali bi ne kazalo takega klerikalnega suroveža nekoliko pripreti, da bi se malo izpokoril in si ohladil jezo? Dobro bi bilo tudi, da se mu malo navijejo ušesa, ker tako neusmiljeno trpinči materni jezik!

Poročil se je vodja ljudske šole v Postojini, g. Ferdo Juvanec, z gosdič. Josipino Fortuno, bivšo učiteljico v Cerknici. Iskreno čestitamo!

Tragična smrt. Tovarišu Er. Ks. Troštu na Igu je umrla na zastrupljenju krvi hčerka Gabrijela. V nogo jo je pičil mrčes, in padlo je mlado življenje. Odkritosrčno sožalje!

Umrl je v Inomostu upokojeni ravnatelj c. kr. učiteljska v Gorici, šolski svetovalec Franc Hafner, vitez Franc Jožefovega reda, v starosti 76 let.

G. Likar, trgovec v Gorici, razpošilja goriškemu učitelstvu to-le okrožnico: Velecenjeno učitelstvo! Narodna dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da po svoji moči podpira naše narodne zavode in podjetja, ker od teh je odvisen obstanek in napredek našega naroda. Uvaževaje te razmere, sem storil v tem oziru vedno rad in povsodi, kolikor mi je bilo mogoče, in tudi zanaprej hočem izpolnjevati to narodno dolžnost po svoji moči. Ker pa je moja podporna moč odvisna od uspehov mojega trgovskega podjetja, sem uredil to zadevo tako, da bodem dajal svojim odjemnikom ob točnem plačevanju za vsakih 5 K enkratnega kupila posebne lističe, katere bodem potem odkupoval po 10 vinarjev od društev ali zavodov, ki dobijo te lističe od mojih odjemnikov in jih predložijo meni. S tem hočem posebno še velecenjenemu učitelstvu dati priliko, da dobi do 100 K na leto za svoj konvikt, ako mi izvoli kolegijalno naklanjati naročila šolskih potrebščin, katere dobi pri meni gotovo tako dobre, in ceno, kakor kjersibodi.

Izpraznjeno učiteljsko mesto je na šestrazredni ljudski šoli v Šmarjeti pri Ptujju. Prošnje naj se vlagajo do 30. septembra t. l. na krajni šolski svet v Šmarjeti, pošta Možganjci.

Razgled po šolskem svetu.

— **Laški šolski vrtec pri Barki.** »Lega« otvori v kratkem novo trdnjavo pri Barki, naperjeno proti Slovincem. Šolski vrtec pri Barki je prav nevarna laška vaba za slovenske otroke. Zaradi klerikalne politike v »Šol. domu« ne morejo v Gorici delati proti »Legi«, kakor bi lahko, zato pa le apelujemo na starše, naj nikar ne oddajajo otrok Lahom v roke, ker se odtujijo in izpridijo! Zavednejši ljudje naj vplivajo na starše v takem smislu!

— **V korist učitelstvu.** Dogodil se je redek slučaj. Knez Jurij Meiniški na Nemškem ni hotel sprejeti 100.000 mark, ki so mu z njimi hoteli povišati civilno listo. Knez je odklonil denar in ga daroval za izboljšanje učiteljskih plač. Ali je še kje knez, ki je temu enak?

— **Proti pušenju.** Češki deželni šolski svet je odredil: 1. Pušenje je treba učencem ljudskih in meščanskih šol najstrožje zabraniti. Kjer imajo na takih šolah disciplinarne predpise je treba to prepoved uvrstiti vanje. Učenci, ki se pregreše proti tej prepovedi, se morajo kaznovati s kaznimi, ki jih dopušča šolski in učni red. 2. Okrajni šolski sveti naj pozovejo učitelstvo, da pri vsaki ugodni priliki poučujejo mladino o kvarljivosti pušenja. 3. Mestne šolske svete je treba pozvati, da čvrsto podpirajo učitelstvo pri prizadevanju, da odvrne mladino od pušenja. 4. V šolski zgradbi je opustiti pušenje v vseh prostorih, izvzemši v onih, ki so odločeni za privatno porabo. 5. Mestne in okrajne šolske svete je treba pozvati, da naprosijo različne korporacije in društva, ki prirejajo poljudna predavanja, da posvečajo tudi temu prizadevanju svojo pažnjo.

— **V Sarajevem** ustanove s prihodnjim šolskim letom državno nižjo realko.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2056.

Kranjsko.

S 1. novembrom 1905 je s postavnimi prejemki na novo ustanovljeni dvorazredni ljudski šoli v Voklem pri Kranju definitivno

zasesti službo nadučitelja s prostim stanovanjem in ob istem času se eventualno tudi odda služba drugega učitelja definitivno ali tudi začasno.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

Zadostno opremljene prošnje je vlagati službenim potom do 1. oktobra 1905 pri podpisnem uradu.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranju, dne 7. septembra 1905.*)
Za predsednika: Ekel m. p.

Št. 2057.

Na štirirazredni deški ljudski šoli v Kranju je takoj definitivno popolniti nadučiteljska služba s postavnimi prejemki.

S to službo je za primerno nagrado spojeno tudi poučevanje na obrtni nadaljevalni šoli.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

Zadostno opremljene prošnje so predpisanim potom vlagati do dne 2. oktobra 1905 pri podpisnem uradu.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranju, dne 8. septembra 1905.*)
Za predsednika Ekel m. p.

Št. 1884.

Na dvorazredni ljudski šoli pri St. Petru je stalno oddati drugo učno mesto s postavnimi prejemki.

Pravilno opremljene prošnje je poslati tukajšnjemu uradu službenim potom do 15. oktobra 1905.

Prosilci, ki še niso stalno nameščeni na javnih ljudskih šolah na Kranjskem, se imajo izkazati z izpričevalom državnega zdravnika, da so fizično popolnoma sposobni za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani, dne 9. septembra 1905.

*) Ta dva razpisa sta zopet samo v blaženi nemščini pisana; pri tem pa se rabi celo izključno le nemška skovanka Hülben za Voklo. Značilno je, da je nadpis na prvi strani slovenski z lastno-ročnim podpisom predsednika, notranje nemško besedilo pa ima ime le z m. p. Kakor vidimo, se je ime predsedujočega že tretjič izpremenilo, a nemškutarija je ostala vedno stara. Kdaj se bodo že vremena Kranjcem pri okrajnem glavarstvu zjasnila? Nam je te trdovratnosti že dovolj!

Šolske tiskovine

odobrene po dež. šolskem svetu priporoča tvrdka

Maks Šeber v Postojni.

Ravnokar je izšel

Ravnokar je izšel

ROČNI ZAPISNIK

z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na Kranjskem, Spodnje Štajerskem in Primorskem in z osebnim statusom kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva

za šolsko leto 1905/06., XII. letnik

Sestavil L. Jelenc.

Cena: Za 75 učencev 1 K 40 v, za 100 učencev 1 K 50 v, za 125 učencev 1 K 60 v, za 150 učencev 1 K 70 v.

Ročni zapisnik je prevzela letos »Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev« od gosp. Štef. Primožiča v svojo last.

Naroča se obenem s šolskimi tiskovinami v tiskarni Dragotina Hribarja v Ljubljani ali pa pri vodstvu Zaveze.

Šolske tiskovine

priporoča

tiskarna J. BLASNIKA naslednikov
v Ljubljani.

Ne zabite
„Učiteljskega konvikta!“

Išče se letnik 1901.

„Popotnika“.

Kdo, pove upravništvo »Učit. Tovariša«.

Šolske tiskovine

odobrene po dež. šolskem svetu priporoča tvrdka

Dragotin Hribar v Ljubljani.

Od c. kr. šolske oblasti priporočene

metrske trakove

imam sedaj v zalogi v popolnoma novi in lepi izdelavi. Trakovi so sedaj veliko ocenejši kot prejšnji, in so napravljani iz gladkega in trdnega, s platnom vložnega papirja.

Cena metrskega traka je:

v širokosti 5 cm po 16 vin. meter
» 10 » » 30 » »

Posamezne metre zlepi na zahtevo poljubno in brezplačno. 10 cm široke trakove oddajem navadno v dolžini 2 metrov.

Nadalje priporočam p. n. gg. učiteljem in sl. šolskim oblastim svojo

veliko zalogo papirnatega blaga in šolskih potrebščin

kakor vsakovrstnih zvezkov, prirejenih na podstavi sklepov okrajne učiteljske konference ljubljanske, ki ustrezajo glede oblike, papirja in liniature vsem zakonitim predpisom in so pod jamstvom najboljši in najcenejši; dalje peres, svinčnikov, radirk itd. itd

Črnila iz prvih tovarn po izredno nizki ceni.

Atrolit

najnovejši kamen, iz katerega si vsakdo brez vsake priprave lahko napravi dobro in najcenejše črnilo. Dobi se v orig. škatljicah po 20, 30, 50 in 90 vin. iz katerih se napravi 1/4 l, 1/2 l, 1 in 2 l dobrega črnila.

Poštna naročila se izvršujejo takoj in točno.

Velika knjigoveznica.

Vezava vsakovrstnih knjig za šolske knjižnice itd.

Trdna vez! Najcenejša postrežba! Nizke cene!

Z odl. spoštovanjem se priporočam Iv. BONAČ.

Jernej Bahovec

tovarniška založa Grubbauerjevih zvezkov, založništvo nastenskih tabel za Črniv-
čevo računico, kipov slovenskih literatov, peres družbe sv. Cirila in Metoda, ter
slovenskih koledarjev

Marijin trg v Ljubljani Filijalka: Resljeva cesta 7.

priporoča svojo

tovarniško zalogo Grubbauerjevih zvezkov

z dobičkom, katerega je deležen učiteljski konvikt.

Šolske knjige za ljudske šole, peresa učit. konvikta in druga peresa, svin-
čnike, držala, črnilo, tintni izvleček, šolske gobe ter druge šolske potrebščine.

Solidno in točno postrežbo zagotavlja

z odličnim spoštovanjem

Jernej Bahovec.

Slavnim c. kr. okrajnim in krajnim šolskim svetom, učiteljskim konferencam, p. n. gg. šolskim nadzornikom, slavnim šolskim vodstvom toplo priporočam svoje šolske zvezke, ki so prirejani na podstavi sklepov okrajne učiteljske konference ljubljanske ter ustrezajo glede oblike, papirja in liniature vsem zakonitim predpisom.

Moji šolski zvezki

so pod jamstvom boljši in cenejši kakor katerikoli konkurenčni zvezki.

Ne apelujem na splošno vpeljavo svojih šolskih zvezkov na Kranjskem, Primorskem in Spodnjem Štajerskem samo zato, ker faktično nudim boljše in cenejše blago, nego je katerokoli konkurenčno, ampak tudi zaradi tega, ker je vsled dogovora z „Društvom za zgradbo učiteljskega konvikta“ dobička teh zvezkov deležen

„UČITELJSKI KONVIKT“.

Zahtevajte torej povsod in pri vseh trgovcih moje šolske zvezke. Solidna in točna postrežba je zagotovljena.

Glavni založnik mojih šolskih zvezkov za Kranjsko je g. **Jernej Bahovec** v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2 in Resljeva cesta št. 7.

Z odličnim spoštovanjem

M. GRUBBAUER

tovarna šolskih zvezkov v Lincu.